

Palvelujärjestelmän uudistus - R4 erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus

Pevamltk 10.03.2025 § 24
1095/00.01.02.00/2025

Valmistelija(t)	toimialajohtaja Kati Kantanen, kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi
Päätös	Merkitään pöytäkirjaan, että: - Vesa Linnanmäki, Jani Rönkkö ja Aki Hirvonen ilmoittivat olevansa esteellisiä (HL 28.1 kohta 5) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 9.02-9.30.- Petri Kaunisto ja Tomi Kaasinen olivat läsnä kokouksessa klo 9.02-9.30 asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan. Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päätti muuttaa lausunnon viimeistä lausetta seuraavanlaiseksi: Lopuksi perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta näkee suurena puutteena että lasten, nuorten ja vammaisten erikoissairaanhoidon palveluiden järjestäminen ja uudistaminen ei nouse riittävän näkyväksi erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksessa. Päätösehdotus hyväksyttiin yllä olevalla muutoksella.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää antaa aluehallitukselle lausunnon palvelujärjestelmän uudistuksesta koskien erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4).
Toimivallan peruste	Hallintosääntö § 41.
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan oheisaineistona: • Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) luonnos• NHG R4-uudistamisohjelman ulkoisen arvioinnin loppuraportti
Valmistelu	Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus pyytää toimittamaan lautakunnan lausunnon erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) luonnoksesta 28.3.2025 mennessä. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan palveluiden järjestämisvastuu on yleisillä palveluilla, joten perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta tarkastelee esitettyä uudistusluonnosta lasten, nuorten, perheiden ja vammaisten palveluiden järjestämisen näkökulmasta. Uudistuksessa on esitetty pääpainon olevan nykytoiminnan tehostamisessa.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnan lausuu erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen osa-alueista seuraavaa:

Avoterveydenhuollon poliklinikkatoiminta

Lautakunta kannattaa lähete- ja konsultaatiokäytänteiden uudistamista siten, että lasten, nuorten, perheiden ja vammaisten palvelut hoidetaan nykyistä pidemmälle perusterveydenhuollon yksiköissä erikoissairaanhoidon vahvalla tuella. Poliklinikka käytien tarkasteleminen vaikuttavuuden ja terveyshyödyn näkökulmasta on kannatettavaa. Lautakunta näkee, että työtehtävien priorisoiminen ja uudelleen kohdentaminen tulee koskea hoitotyön tehtävien lisäksi myös muiden ammattiryhmien työtehtäviä.

Leikkaustoiminta ja invasiiviset toimenpiteet

Uudistuksen tavoitteena oleva viiveetön, sujuva ja lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan painottuva toiminta erikoisaloittain suunniteltuna on perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnan näkökulmasta kannatettavaa. Lautakunta toteaa, että on tarpeellista arvioida ja uudelleen organisoida leikkaustoiminnan palveluverkko.

Päivystys

Päivystyksen, sote-keskusten ja liikkuvien päivystys- ja sairaalapalveluiden yhteistyön lisäämisen lautakunta näkee tärkeäksi. Lautakunta kiinnittää huomiota, että näiden palveluiden kehittämisen tulee koskea ikääntyneiden ohessa myös lapsia, nuoria, perheitä ja vammaisia. Päivystystoiminnan palveluverkon uudelleenorganisointi on lautakunnan näkemyksen mukaan keskeistä uudistuksessa.

Tutkimus ja opetus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta toteaa, että opetusvastaanottotoiminnan potilasmäärien kasvattaminen sekä opetuksen ja palvelutuotannon integraatio, on hyvä tavoite. Kliinisen tutkimuksen lisääminen ja integrointi palvelutuotantoon sekä tutkimusrahoituksen määrän nostaminen on hyvinvointialueen näkökulmasta kannatettavaa.

Lopuksi perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta toteaa, että lasten ja nuorten erikoissairaanhoidon palveluiden järjestäminen ja uudistaminen ei nouse sinällään näkyväksi erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksessa.

Valmistelija(t)	Jari Saarinen, puh 044 718 6301, jari.saarinen(at)pshyvinvointialue.fi;
Päätös	Merkitään pöytäkirjaan, että: - Kati Åhman ilmoitti olevansa esteellinen (HallL § 28 kohta 5) ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.48- 15.57 - Minna Reijonen ilmoitti olevansa esteellinen (HallL § 28 kohta 5) ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.48 - 15.57 - Pekka Pollari oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan klo 15.48 - 15.57 - Marko Korhosen poissaollessa Jari Saarinen toimi asian esittelijänä. Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointialuejohtaja
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää: 1) merkitä erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) luonnoksen (liite 1), Pohjois-Savon hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan toiminnan ja tehokkuuden arvioinnin loppuraportin Nordic Healthcare Group (liite 2) ja valmistelutilanteen tiedoksi 2) käynnistää sidosryhmien osallistamisen, jossa kuullaan kevään aikana mm. henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä 3) lähettää luonnoksen lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoiisiin vaikuttamistoimielimiin sekä aluevaltuustoryhmille ja Pohjois-Savon kuntiin ja Pohjois-Savon liittoon.
Ennakkovaikutusten arviointi	Vaikutusten arviointi tehdään vaikuttamis- ja osallistamiskierroksen jälkeen, kun lopullinen esitys annetaan aluehallituksen kautta aluevaltuustolle päätettäväksi.
Toimivallan peruste	Hallintosäntö § 36
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan liitteenä: - Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) luonnos - Pohjois-Savon hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan toiminnan ja tehokkuuden arvioinnin loppuraportti Nordic Healthcare Group (NHG)

Valmistelu

Pohjois-Savon hyvinvointialue rakentui yhdistämällä aiemman kuntapohjaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjien toiminta. Hyvinvointialueen toiminnassa integroituu sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi aina erityisen vaativista palveluista perustason palveluihin.

Hyvinvointialueen käynnistymisvaiheessa alkuvuodesta 2023 keskityttiin varmistamaan turvallinen siirtyminen uuteen organisaatioon. Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen on ollut aika aloittaa palvelujärjestelmän kokonaisuudistus. Uuden järjestelmän tuomat mahdollisuudet kehittää ja uudistaa toimintaa on hyödynnettävä täysimääräisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä haastaa voimakkaasti henkilöstön saatavuuden ongelmat, väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja kustannustason nousu. Toiminnan uudistaminen on välttämätöntä, jotta voimme rakentaa taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävästi palvelujärjestelmän. Palvelujärjestelmän kokonaisuudistus koskee kaikkia hyvinvointialueen palveluita ja toimialoja.

Hyvinvointialueuudistus mahdollistaa sote-palvelujärjestelmän uudistamisen asiakaslähtöisesti ja peruspalveluita vahvistaen hyödyntäen integroitunutta järjestelmää.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmassa valmistellaan viisi kokonaisuudistusta:

- R1. Vastaanotto toiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus
- R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus
- R5. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistus

Uudistusten valmistelua tukee muun muassa seuraavat läpileikkaavat toimenpiteet:

- Digitaalisten palveluiden uudistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 02.10.2023 § 304)
- Kiinteistöselvitys ja toimitilaverkko
- Hallinto ja tukipalvelut (strategisen ohjelma; Ahall 05.06.2023 § 187)
- Henkilöstövoimavarojen kehittäminen ja vahvistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 05.06.2023 § 186)

Uudistusten valmistelua ohjaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen sote-palvelustrategia (Avalt 19.06.2023 § 34) ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma (Ahall 01.11.2023 § 366). Sote-palvelustrategian ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti palvelujärjestelmän ja -verkon uudistaminen aloitettiin syksyllä 2023.

R4-uudistuksen viranhaltijavalmistelu tehtiin ohjausryhmän asettamissa työryhmissä, joissa palvelutoimialalla oli keskeinen rooli. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Jari Saarinen. Hyvinvointialueen johtoryhmä johtaa työskentelyä.

Koko palvelujärjestelmän uudistamisohjelmalla pyritään kokonaisuudessaan saavuttamaan n. 50 M€ vuotuinen kustannusvaikutus (Ahall 19.06.2024 § 218), joka toteutuessaan tasapainottaisi hyvinvointialueen taloutta merkittävästi.

Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen keskeiset sisällöt

Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen taustalla on hyvinvointialueen uuden organisaation integraatio- mahdollisuuksien hyödyntäminen, talouden reunaehdot sekä henkilöstön saatavuus. Uudistuksessa vahvistetaan erikoissairaanhoidon tukea perusterveydenhuoltoon, tehostetaan läpi erityispalveluiden henkilöstövoimavaran käyttöä, vahvistetaan omaa tuotantoa ja vähennetään siten ostopalveluita, uudistetaan organisaatio- ja johtamisrakenteita uudistuvan toiminnan edellyttämällä tavalla sekä parannetaan tilatehokkuutta lisäämällä palvelutuotannon ja hallinnon tilojen yhteiskäyttöä sekä tiivistämällä tuotannon tilankäyttöä. Uudistuksen yhtenä perustana on sähköisten palveluiden lisääminen ja sitä toteutetaan siten, että digitaalinen asiointi ja etävastaanotot lisääntyvät kaikissa hoitoprosessin vaiheissa. Palveluita tullaan yhteensovittamaan moniammatillisella ja monialaisella työskentelyllä, toimintamalleja kehittämällä ja henkilöstön yhteiskäytöllä.

Osa-alueittain painotettuna avoterveydenhuollon poliklinikkatoiminnan uudistuksessa tavoitteena on poliklinikkaprosessi, jossa potilas hoidetaan nykyistä sujuvammin. Leikkaustoiminnan ja invasiivisten toimenpiteiden uudistuksessa tavoitteena on viiveetön, sujuva ja lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan painottuva toimintamalli erikoisaloittain suunniteltuna. Päivystystoiminnan uudistuksessa tarkastellaan päivystysaikaista palveluntuotantoa kiirevastaanotto- ja päivystystoiminnan osalta nykyistä enemmän kokonaisuutena sekä toiminnallisesti että alueellisesti. Integroidun uuden opetusvastaanotto-toiminnan laajentumisen keskeisenä tavoitteena on monialaisen koulutuksen ja opetuksen vahvistaminen, koulutus- ja harjoittelupaikkojen lisääminen, perusterveydenhuollon osaamisen vahvistaminen sekä monipuolinen ja turvallinen oppimis- ja palveluympäristö eri alojen opiskelijoille. Opetusvastaanotoilla vaikutetaan palveluiden saatavuuteen erityisesti perusterveydenhuollossa, mutta erikoissairaanhoidon fyysisesti läheisellä tuella.

